

มาตรการทางกฎหมายในการตรวจค้นตัวผู้ต้องขัง

ทินกร วันไชยธนวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2558

Laws of Prisoner Body Search

Tinnakorn Wanchaitanawong

The Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสะดวกจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรรณภักดิ์ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และได้สละเวลาอันมีค่าคอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง นอกจากนั้น วิทยานิพนธ์นี้ไม่อาจจะมีความสำเร็จเป็นรูปเล่มขึ้นได้ หากขาดเสียซึ่งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ผู้ช่วยอาจารย์นัทธี จิตสว่าง และอาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะช ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังได้กรุณาให้คำแนะนำและชี้แนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ซึ่งท่านได้มีส่วนช่วยเหลือผู้เขียนเป็นอย่างมากทั้งการวางรากฐานในการศึกษากฎหมาย ให้คำแนะนำในการศึกษาระดับมหาบัณฑิต และให้ความช่วยเหลือแนะนำการค้นคว้าเอกสารต่างๆ และทางปฏิบัติอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดา ผู้ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจสนับสนุนให้ผู้เขียนฟันฝ่าการศึกษาในระดับปริญญาโทจนสำเร็จได้เป็นนิติศาสตรมหาบัณฑิต และที่สำคัญผู้เขียนขอขอบคุณครอบครัว ญาติมิตร เจ้าหน้าที่ พี่ๆ และเพื่อนๆ ทุกคน โดยเฉพาะในสาขากฎหมายอาญาฯ ที่คอยให้กำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือต่างๆ จนผู้เขียนมีวันนี้ได้

ท้ายที่สุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าหรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาใดๆ ผู้เขียนขอขอบพระคุณแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ส่วนข้อผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ทินกร วันไชยธนวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	5
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. แนวคิดเกี่ยวกับการตรวจค้นตัวผู้ต้องขัง.....	7
2.1 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง.....	7
2.2 สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของผู้ต้องขัง.....	17
2.3 วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุก.....	19
2.4 มาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง.....	26
2.4.1 มาตรฐานทางด้านสิทธิของผู้ต้องขัง.....	27
2.4.2 มาตรฐานสากลในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง.....	31
2.5 การตรวจค้นตัวผู้ต้องขัง.....	37
2.5.1 ความรู้ทั่วไปในการตรวจค้น.....	38
2.5.2 ประเภทของการตรวจค้น.....	43
2.6 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการตรวจค้นตัวผู้ต้องขังในประเทศไทย.....	56
2.6.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	56
2.6.2 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	58
2.6.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479.....	58
2.6.4 กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.6.5	61
2.6.6	62
3.	64
3.1	64
3.1.1	65
3.1.2	67
3.2	68
3.2.1	69
3.2.2	70
3.3	83
3.3.1	84
3.3.2	85
3.4	87
3.4.1	87
3.4.2	88
4.	92
4.1	92
4.1.1	92
4.1.2	93
4.1.3	94
4.1.4	95
4.1.5	96
4.2	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการในการตรวจค้นตัวผู้ต้องขังใน ประเทศไทยเปรียบเทียบกับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	97
4.2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการในการตรวจค้นตัวผู้ต้องขังใน ประเทศไทยเปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกา.....	98
4.2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการในการตรวจค้นตัวผู้ต้องขัง ในประเทศไทยเปรียบเทียบกับเขตบริหารพิเศษฮ่องกง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน.....	100
4.2.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการในการตรวจค้นตัวผู้ต้องขัง ในประเทศไทยเปรียบเทียบกับออสเตรเลีย.....	101
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	103
5.1 บทสรุป.....	103
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	113
ก. แจ้างแนวทางปฏิบัติตามข้อกำหนดสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขัง สำหรับผู้กระทำผิดหญิง.....	114
ข. กรมราชทัณฑ์ ขอส่งคู่มือหลักปฏิบัติในการตรวจค้น และคู่มือมาตรฐาน สิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง มาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่.....	118
ประวัติผู้เขียน.....	122

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การเปรียบเทียบแนวคิดในการจำคุกเดิมกับแนวคิดในการจำคุกใหม่.....	25

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนภาพพัฒนาการของวัตถุประสงค้ของการลงโทษและการบังคับโทษ.....	23
2.2 ความสมดุขของวัตถุประสงค้ของการลงโทษ และวัตถุประสงค้ของการบังคับโทษ.....	24